

#fuudish – tea, mida sööd!

Vabatahtlik mittetulunduslik organisatsioon toiduteavituseks

Voluntary non-profit organization on safe and healthy food

13.12.2023

Liis Tuur

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Mis on Fuudish ja millega tegeleme?

- Tegutseme vabatahtlikuse printsiibil.
- Jagame jälgijatele seadusandlikku, toiduohutuse ja toitumisalast informatsiooni.
- Tellime analüüse toiduainetele päevakajalistel toiduohutuse- ja kvaliteediteemadel, finantseerides analüüse koolituste tuludest ja annetustega.
- Juriidiliselt on tegemist erablogiga, avaldame ka isiklikke seisukohti.
- Aasta ennetustegu 2022
- 53000+ jälgijat

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Miks kutsutakse Fuudish 'it Toidupolitseiks? „Meid hakati meedias nii kutsuma“

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

#fuudish naiskond:

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Lähiaja suuremahulised #fuudish projektid:

- Analüüsid kohvist: ümber lükata või kinnitada sotsiaalmeedias levivat hüsteeriat kohvis sisalduvate pestitsiidide, mükotoksiinide ja hallituste kohta.
- Akrülamiidi sisaldus Eesti röstikodade kohvides.
- Veterinaarravimite jäägid odavas sealihas ja kanas (jälgijate ja kodanike soovil).
- Toidulisandite analüüsid (jälgijate soovil).

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Miks #fuudish pöörab tähelepanu toidu märgistusele?

Eestis puudub arenenud demokraatliku ühiskonna osana tarbijaid esindav organisatsioon.

Toidujärelvalve ei ole #fuudish'i töö! Maksimumajana on meil õigus ohutule, legaalsele ja kvaliteetsele toidule – kahjuks #fuudish sotsiaalmeedia vastavasisuliste postituste hulk indikeerib ressursipuudust toidujärelvalves.

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Statistiliselt nr 1 mittevastavused toidukaupade märgistusel: „optimeeritud“ tõlked

- Maaletoodud kaupadel jäetakse tõlkides koostisosade nimekirjast välja mõned koostisosad.
- Järelepärimistel viidatakse 100% „inimlikule eksitusele“.
- „Unustatakse tõlkimata“ säilitusained, paksendajad, toiduvärvid jne. lisaained.
- Toodel on C-vitamiini väited, aga toote koostisosade tõlkel vitamiin puudub. Tehnoloogiliselt on taoline tootearhitektuur võimatu. Tootja originaalteksti leides selgub siiski, et tegemist on lisatud C-vitamiiniga.

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Statistiliselt nr 2 viga toidukaupade märgistusel: toote nimetus versus koostis

- Oleme leidnud märkimisväärse hulga tooteid, kus toote nimetuses toodud lubadus tarbijale ei kajastu toote koostisosades, näiteks:
- Või ..., kuid toode ei sisalda võid
- Mustika ..., kuid toote koostisosades ei kajastu mustikas
jne.

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

„Lost in translation“ - valetõlked

Märkimisväärne hulk märgistust, kus originaaltekst on eesti keelde valesti tõlgitud:

- Ei tunta eesti keelt ja tõlkekokkuleppeid (näit. lõhna- ja maitseaine, lõhna- ja maitseühend, lõhna- ja maitsetugevdaja)
- Üks aine tõlgitakse teiseks aineks

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Eesti maaletoojad kasutavad vanu tõlkeetikette, tootja aga on koostise ära muutnud:

- Kõige sagedasem stsenaarium titaandioksiidi puhul

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Pandora laegas: toidulisandite märgistus

- Toidulisandite märgistuste mittevastavusi on kogunenud saja postituse jagu.
- Sotsiaalmeedia jälgijad ja murelikud kodanikud kirjutavad meile kõige rohkem küsimustega toidulisandite usaldusväarsuse ja ohutuse kohta.

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

„Probiotikumid“, „head bakterid“ märgistusel

- „Probiotikumid“ ja „head bakterid“ on saadaval apteekides ja toidupoodides, nii kapseldatuna, tabletti pressitult, vedelate kontsentraatidena, kui tavapärase karboniseeritud jookidena.
- Väljakutse: kuidas vältida ebaausat konkurentsi olukorras, kus näiteks apteekrid soovivad „probiotikumi“ ja tarbija ostabki ebaseadusliku märgistusega toodet.
- Ülepiirilised tooted, kus originaalkeeles on kasutusel Probioticum. Eesti keelne tõlge korrektne (probiotikum ei ole mainitud), kuid tarbija teeb ostu visuaalse originaalkeele „Probioticum“ põhjal. Probleemiks EU varieeruv seadusandlus.

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Tervisealased väited toidulisandite ja toidu märgistusel:

- Salendav
- Kaalu langetav
- Noorendav
- Kortsude vastu
- Seksuaalsust tõstev
- Meditsiiniseened
- Ravimtaimed
- jne.

[EC Regulation on nutrition and health claims](#) Article 13 *Questions on Hold Botanical Claims* alt pole õnnestunud antud väiteid leida.

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Mahtooted

Kodulehtedel ja sotsiaalmeedia reklaamis „transformeeruvad“
vitamiinid, mineraalained, kollageen, kohvi jne.
mahetoodeteks, kuigi etiketil vastavasisuline märgistus
puudub.

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Trend: toiduainete ja toidulisandite märgistusel väited:

- Kliiniliselt tõestatud
- Kliinilised katsed läbinud
- Kliiniliselt kontrollitud

- ... ootaks siinkohal PTA reageerimist

Kliinilisele tõenduspõhisusele järgneb EFSA kinnitus terviseväite kohta.

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Kas ettevõtted korrigeerivad märgitusvigasid peale #fuudish postitusi?

- Ettevõtted jälgivad #fuudish 'it või neid informeeritakse
- Tagasiside on kiire.
- 50% juhtudest ettevõtted raporteerivad korrigeeritud märgistusest.
- Pisteliselt oleme ka publitseerinud infot parendatud märgistusest või retseptist.

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Tarbijate kõige suurem mure toiduainete märgistuse osas:

- Miks mõnikord kirjutatakse „E-number“ ja mõnikord pikk „keeruline“ keemiline nimetus?

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Kuidas tagada ettevõttes (toiduainetööstus, maaletooja, lepinguline tootmisteenus sisseost) korrektne toiduainete või toidulisandite märgistus:

- Küsi nõu! Ära jää üksinda!
- Valel on lühikesed jalad!
- Koosta protseduur märgistuse tegemise ja kinnitamise kohta.
- Ära kinnita märgistust üksinda, kaasa turundusjuht, müügijuht jne.
- Isegi peale mittekordset kontrolli võivad vead ikkagi sees olla märgistusel. Otsi võimalusi kompromissideks ja esimesel võimalusel vii sisse parandused.

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Kus meid leida võib?

Fuudish.com

[Instagram](#)

[Facebook](#)

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Tänu tähelepanu eest!

- Teie #fuudish
- Liis, Marge, Marianne

Annetused toiduohutuse analüüside teostamiseks:

MTÜ Toiduvalvurid LHV a/a EE257700771006803488

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

